

svět katolickýma očima MONITOR

publicistický čtrnáctideník

ročník XXIII., číslo 19

11. 10. 2026 / neprodejné

Z OBSAHU Blahoslavený Fulton Sheen: velký americký katolický pastýř
Josef Miklík: Sluníčko optimismu v chmurných náladách
Komentář ke Caravaggiově *Povolání svatého Matouše*

05

10

13

Foto: Dominik Bernkopf / Člověk a Věra

Misie bez kufrů

Když se řekne misie, často si představíme evangelizaci v dalekých zemích, kde lidé ještě neznají Krista. A jistě právem: úkol církve nést evangelium do celého světa zůstává stále aktuální. Ne všichni však můžeme odejít na misijní území. Poslání křesťana je mnohem širší.

Křtem jsme totiž nejen přijali nový život v Kristu, ale zároveň jsme byli poslání. Každý pokřtěný člověk je svým způsobem misionářem – ve své rodině, v práci, ve společenství i mezi lidmi, které denně potkává. Naši misie je vydávat svědectví o evangeliu nejen slovy, ale především životem.

Misie je především Božím dílem, ne naším. My na něm máme účast. Nemu-

síme mít vždy připravený plán ani vidět okamžité výsledky. Bůh si často najde cestu tam, kde ji člověk ještě nevidí. Skutky bývají přesvědčivější než slova. Chceme-li mluvit o Kristu, musíme se nejprve snažit Krista žít. Ježíš říká: „Vy jste světlo světa.“ I malé světlo dokáže překonat temnotu, dostane-li prostor. Stejně tak může mít význam i zdánlivě nepatrné svědectví našeho života. Někdy ani netušíme, co v druhém člověku naše věrnost, laskavost nebo trpělivost postupně působí. Misie proto vyžaduje také vytrvalost.

Před několika lety jsem začal docházet do domova seniorů. Scházelo se tam kolem patnácti lidí, většinou nevěřících,

a proto jsme si jednoduše povídali o nej-různějších věcech. Někteří mě přijímali, jiní dávali velmi otevřeně najevo, že o přítomnost katolického kněze vůbec nestojí. Jedna paní si při mém příchodu pravidelně povzddechla: „Panebože, zase on.“ Někdy dokonce raději odešla.

Tak to trvalo několik let. Pak se ale něco změnilo. Právě tato paní se mě začala ptát, odkud jsem, jak jsem se dostal do Česka, a postupně přišly otázky na víru, Boha, církev i mé kněžské povolání. To, čemu jsem se zpočátku záměrně vyhýbal, protože k tomu nebyl prostor, se najednou dělo zcela přirozeně.

dokončení na str. 3

V Božích očích nikdo není pouhým číslem

V sobotu 26. září odpoledne za přítomnosti 800 tisíc věřících papež Lev sloužil mši svatou na place de la Concorde, jehož jméno – tedy náměstí Svornosti – mělo překrýt chmurné události francouzské revoluce. Právě tam ukončila gilotina život Ludvíka XVI., Marie Antonietty a poté mnoha dalších obětí vlády teroru. Svatý otec mluvil o žizni po smyslu a pravdě, kterou může naplnit jedině Bůh, který nás zná jménem a nahlíží do našeho srdce.

Drazí bratři a sestry,

děkuji Bohu za milost, která je mi dána, že dnes mohu být zde, na Place de la Concorde, abych sloužil eucharistii. Ano, jak dobré a utěšené je, když jsou bratři a sestry pospolu (srov. Ž 132,1), aby velebili Boží velikost! Kéž moje přítomnost mezi vámi posílí vaši víru a povzbudí vás, abyste neustále vyzařovali a předávali život, pokoj a lásku našeho milovaného Pána Ježíše Krista.

„Kdo žízni, ať přijde ke mně a pije“ (Jan 7,37). Bratři a sestry, naše žízníci společenství se obrací ke Kristu, prameni živé vody; k vodě, která hasí žízeň a dává rozkvést životu, k vodě Boží lásky „vylité do našich srdcí skrze Ducha Svatého, který nám byl dán“ (Řm 5,5).

Touha po Bohu přebývá v hloubi našeho srdce a my voláme spolu s žalmistou: „Má duše žízni po Bohu, po živém Bohu“ (Ž 41,3). Je to volání člověka, pokorného a vášnivého, jehož nejvnitřnější a nejhlubší žízeň neustále roste. A právě Ježíš Kristus je tím, kdo skrze své vtělení vychází vstříc každému člověku, vstupuje do jeho příběhu a zjevuje se mu jako pravý pramen živé vody, schopný utišit jeho žízeň. Nejde ani tak o žízeň materiální, jako spíše o žízeň po smyslu, pravdě a naplnění, která přebývá v srdci každého z nás. Ježíš odpovídá na tuto hlubokou touhu po vztahu, po společenství s Bohem, v němž spočívá plnost života na věky.

V prvním čtení prorok Ezechiel spatřil, jak z chrámu tryská voda, která se rozlévá do pouště a všechno očišťuje a činí plodným (srov. Ez 47,1–2; 8–9; 12). Později svatý Jan uvidí vodu tryskající z probodnutého boku Ježíše, který odevdává svého Ducha (srov. Jan 19,30–34). Všichni se pak mohou občerstvit z tohoto pramene, aby se znovuzrodili a přijali

Foto: Vatican Media

dar Ducha, aby se stali Božími dětmi, novým stvořením.

Bratři a sestry, musíme uznat, že na této zemi nás nic nedokáže plně uspokojit. Když se nám zdá, že jsme konečně splnili svůj úkol a naše úsilí bylo odměněno, velmi často se znovu objeví vnitřní prázdnota, ještě hlubší než dříve. Stává se, že – abychom ji zaplnili – hledáme novou zábavu, že chceme vlastnit nové věci, že děláme vše pro to, abychom se „zabavili“ a nepociťovali už tu vnitřní nepohodu!

Dnešní bohoslužba slova nás vybízí, abychom zkoumali své srdce: Jaká je naše nejhlubší žízeň? Co skutečně v životě hledáme? Všichni toužíme po štěstí, lásce a naplnění. Ale z jakého pramene se snažíme tišit svou žízeň? Spokojujeme se s materiálními věcmi, s potěchou, která je právě po ruce, s mnoha malými modlami, které slibují hory doly, ale zanechávají naše srdce prázdné? Ve křtu jsme přijali živou vodu, o které hovoří evangelium, ale setkali jsme se opravdu osobně s Kristem? Člověk je ve své podstatě bytostí „toužící“ a pouze Bůh může tuto vnitřní prázdnotu naplnit.

Ano, bratři a sestry, Ježíš Kristus,

Dobrý pastýř, nás vede – tak jako pastýř vede své ovečky – k prameni štěstí a pokoje. Zná každého a každou z nás jménem. Nic mu neunikne z našich tajemství, záměrů ani slabostí. Nahlíží do hlubin našeho srdce. Dal za nás svůj život a nadále jej dává skrze svátosti. Na svých ramenou nese ovečky znavené nebo zraněné a ty, které se ztratily, s jemností přivádí zpátky. Ježíš nám zjevuje bezpodmínečnou lásku, jakou má Bůh k nám. V jeho očích není nikdo z nás pouhým číslem občanského průkazu ani identifikačním kódem, ale člověkem, člověkem jedinečným a nenahraditelným.

Při pohledu na vás zde shromážděné, drazí bratři a sestry, dědici dlouhých a krásných, svatých dějin Francie, vám chci říci: Napojte se i vy z tohoto pramene, jímž je Ježíšovo probodené Srdce. Ano, žízníte po Bohu, po životě, po pravdě, po jednotě, po pokoji, po společenství, po štěstí. Toužíte znovu objevit zářivý horizont, budovat obnovený národ vyrůstající z kořenů zavlažovaných vírou. Nenechávejte si víru v Ježíše Krista jen pro sebe, ale nechte ji přetékat, aby uhasila žízeň a naplnila lidi, s nimiž se setkáváte. Na vás je přinášet naději tam, kde

SLOVO KNĚZE

vládne skleslost a duchovní vyprahlost.

Když totiž přijímáme život v pravdě, před Ježíšovým očima, právě tehdy můžeme být autentičtí a můžeme na své životy hledět jasným pohledem. Jsou sice křehké, zranitelné a předurčené k přechodu, jímž je smrt, ale jsou také úžasné, zázračné, dokáží se obnovovat ve svých vztažích a otevírat skutečné lásky.

„Kdo ve mě věří, ať pije. Jak říká Písmo: „Z jeho nitra potečou proudy živé vody“ (srov. Jan 7,37–38). Když se občerstvujeme ze zdroje, jímž je Kristovo srdce, stáváme se sami, jak napsal Řígenés, studnami, prameny a řekami pro druhé (srov. *Omelia* 12, 1, 2–3). Věřící, který z něj pije, se totiž díky svému existenčnímu spojení s Kristem sám stává pramenem života a tento život předává bližnímu.

Draží bratři a sestry, živá voda Ducha Svatého se vylila v hojnosti a nadále přináší své plody v církvi skrze misionáře a svědky uprostřed všech kultur a národů. Činí plodným všechno, co svolí k jejímu dotyku a ke své proměně, aby pak přinášelo její plod, jímž je svatost těch, kdo uctívají pravého Boha a slouží svým bratrům a sestrám s velkorysou láskou. Ve Francii, v této nádherné zemi, mnozí v průběhu staletí pili tuto živou vodu a zcela zasvětili svůj život dobru: první mučedníci jako Blandina, Potino a Ireneus; svatí zakladatelé a zakladatelky řeholních řádů, svatí biskupové jako Martin a František Saleský; muži a ženy se srdcem citlivým k potřebám svých bližních, jako byli Vincent z Pauly, Frédéric Oza-

nam, Jeanne Jugan a mnozí další. I dnes je v naší společnosti, v našich farnostech a v různých našich činnostech nespočet těch, kteří se nadále angažují ve prospěch života, rodiny, pravdy, míru, bratrství a spravedlnosti.

Z Paříže, tohoto krásného města, se vroucně modlím, aby se živá voda Ducha Svatého rozlila po celé Francii. Myslím na vás, drahé rodiny, které navzdory mnoha nesnázím, s nimiž se denně potýkáte, statečně vytrváváte ve svém poslání. Z celého srdce vám děkuji za všechno dobré, co se skrze vás uskutečňuje. Ať ve vás nikdy nechybí konkrétní přítomnost Ježíše! Myslím na vás, drazí mladí: vy jste dnešní církev! Jak krásné je vidět vaše nadšení, vaši energii, vaše nasazení a radost v křesťanských společenstvích. Myslím také na vás, drazí katechumeni a novokřtění, kteří se vydáváte na cestu víry, obrácení a křesťanské iniciace. Ať vás dar Ducha Svatého učiní svědky, připravenými šířit kolem sebe civilizaci lásky.

Bratři a sestry, obraťme se k Matce Boží, Prameni spásy, k té, která vede naše životy ke svému Synu, původci veškeré milosti. Svým svobodným a důvěryplným „ano“ se stala pokornou a Bohem zamýšlenou pokladnicí, v níž se Otcova láska vtělila, aby se darovala světu. Vzývejme ji s důvěrou, aby na její přímlovu z lůna Božího lidu vytryskly prameny živé vody a všude ve Francii nechaly vyraší výhonky víry, naděje a lásky. Amen!

vaticannews.va/cs
převzato

Zanedlouho můžeme slavit jedno výročí velkého vítězství – tentokrát již 445. – Svaté ligy nad osmanskou říší. Na tomto vítězství mají podíl všichni zúčastnění, i když známe vlastně jen několik jmen z přibližně 65 tisíc mužů na vítězné straně. Ať je to Juan de Austria, který celé operaci velel, Miguel de Cervantes, autor dona Quijota. Nás by měla zajímat i jména jako velkopřevor johanitů Václav Zajíc z Házmburka a Kryštof starší z Vartenberka, admirál řádu a neposlední v řadě pozdější premonstrátský opat v Louce Šebestián Fraytag z Čepiroh, tehdy ještě jako johanita. A pak je tu samozřejmě papež Pius V., jehož pokladnice částečně kryla toto vojenské úsilí, ale hlavně nařídil, aby kostely v Římě byly otevřeny k modlitbám ve dne i v noci, a vyzval věřící celé Evropy, aby prosili o přímlovu P. Marii prostřednictvím modlitby růžence.

Po vítězství Svaté ligy se papež Pius rozhodl přidat do římského liturgického kalendáře nový svátek. Od té doby se 7. říjen nazýval svátkem P. Marie Vítězné. Nástupce Pia V., Řehoř XIII. pak změnil název na svátek P. Marie Růžencové, čímž zdůraznil, co přispělo k tomuto vítězství. S růžencem v ruce lze totiž vybojovat i bitvy zdánlivě prohrané.

Na závěr bych rád připomněl slova pana kardinála Duky, která napsal k tomuto výročí před pěti lety: „V tomto roce bychom neměli zapomenout na toto význačné jubileum 450 let od bitvy u Lepanta (7. října 1571). A také by měsíc říjen měl být modlitbou růžence. Možná že někdo ji může mít jako modlitbu v zápase o tvář naší země před volbami. Možná že někdo může do růžencových proseb také vkládat budoucnost Evropy anebo budoucnost světa. Protože vidíme, že svoboda je ohrožována těmi, kteří chtějí nastolit diktaturu jednotlivců a menšin. Královno posvátného růžence oroduj za nás!“

P. Mgr. Evermod Jan Sládek, OPraem.
administrátor farnosti Zruč nad Sázavou

dokončení ze str. 1

Tehdy jsem pochopil, jak důležitá je v misi vytrvalost. Někdy se nám může zdát, že naše svědectví nemá žádný smysl a nic se nemění. Proměna člověka je však často dlouhý proces a Boží působení nelze měřit naším časem ani našimi představami. Takové poslání může být někdy únavné a může s sebou nést i odmítnutí. Křesťanská misie ale není založena na okamžitém úspěchu. Je založena na věrnosti Kristu a důvěře, že i malé semeno může jednou přinést ovoce.

A chtěl bych zdůraznit jedno, co je dost autentickou myšlenkou pro současnou západní Evropu: misie nezačíná až někde na druhém konci světa. Začíná tam, kde právě jsme. V našich rodinách, na pracovištích, mezi přáteli i mezi lidmi, kteří naši víru nechápou nebo ji odmítají. Přeji vám mnoho vytrvalosti a věrnosti Božímu slovu, jeho lásce a plánům s námi.

P. Karol Tefa SVD
indonéský misionář Společnosti Božího
Slova, farní vikář ŘKF Kolín

DÁVEJTE, CO JE CÍSAŘOVO, CÍSAŘI, CO JE BOŽÍ, BOHU

18. říjen 2026 – 29. neděle v mezidobí – Mt 22,15–21

Jeroným

Za císaře Augusta, když byla Judea teprve krátce podrobena Římanům, se konalo sčítání po celém světě a byla zavedena daň, která, jak se ukázalo, sloužila k podpoře vojska. Mezi lidem propukla veliká vzpoura, jiní však říkali, že je třeba platit daně za bezpečnost a pokoj, neboť Římané za všechny vydržovali vojsko. Farizeové, kteří sami sebe chválili pro svou spravedlnost, naproti tomu tvrdili, že Boží lid, který platil desátky, dával prvotiny a ostatní věci předepsané Zákonem, se nemá podřizovat lidským zákonům. Císař Augustus ustanovil Židům za krále Heroda, syna Antipatrova, cizince a proselytu, který měl na starosti daně a poslouchal římskou říši. Farizeové tedy posílají své učedníky spolu s herodiány, tedy Herodovými vojáky, anebo s těmi, které farizeové posměšně nazývali herodiány, protože platili daně Římanům a nebyli oddáni uctívání Boha.

Lichotivá a úskočná otázka podněcuje tázaného, aby se více bál Boha než císaře; potom říkají: „Pověz nám tedy, co myslíš, je dovoleno platit daň císaři, nebo ne?“ Aby, řekne-li, že není dovoleno platit daně, herodiáni, kteří to uslyší, ho ihned pokládali za vinného ze vzpoury proti římskému vládci.

První ctností toho, kdo odpovídá, je tedy poznat smýšlení tazatelů a nenazývat je učedníky, nýbrž pokusitele. Pokrytcem se nazývá ten, kdo je něčím jiným, než čím se navenek ukazuje.

Jan Zlatoústý

A proto posílají své učedníky spolu s Herodovými vojáky, aby ho obvinili, ať řekne cokoli. Především totiž chtěli, aby řekl něco proti herodiánům. Báli se ho zatknout kvůli zástupům, a proto ho chtěli přivést do nebezpečí tím, že bude obviněn z ohrožování veřejných daní.

Když slyšíš: „Dávejte, co je císařovo, císaři,“ věz, že mluví pouze o tom, co ni-

Peter Paul Rubens: Císařský peníz (cca 1612)

jak neškodí zbožnosti. Jestliže je to něco takového, pak už to není daň císaři, ale dáblu. Potom, aby neřekli: „Podřizuje nás lidem,“ dodává: „A co je Boží, Bohu.“

Pseudo-Chrysostomus

A toto je první přetvářka pokrytců: chválí ty, které chtějí zahubit. Proto propukají v chválu, když říkají: Mistře, víme, že jsi pravdomluvný. Nazývají ho Mistrem, aby jim poctěn a pochválen snadněji otevřel tajemství svého srdce, jako by se domníval, že jsou jeho učedníky.

Neodpověděl lichotivě v souladu s jejich mírumilovnými slovy, ale pronesl tvrdá slova odpovídající jejich krutému svědomí. Bůh odpovídá na úmysl, nikoli na slova.

Nazývá je tedy pokrytci, aby věděli, že zná lidská srdce, a neodvážili se vykonat to, o čem uvažovali. Všimni si, že farizeové lichotili, aby zahubili, zatímco Ježíš je zahanbil, aby zachránil. Člověku je užitečnější rozhněvaný Bůh než milosrdný člověk.

Hilarius

Neboť nebudeme-li mít u sebe nic císa-

řovo, nebudeme vázáni povinností dát mu to, co je jeho. Jestliže však při užívání práva jeho moci nakládáme s jeho věcmi, musíme bez stížností na nespravedlnost dát císaři, co je císařovo.

Také my máme dát Bohu to, co je jeho, totiž tělo, duši a vůli. Císařův peníz je ze zlata, do něhož je vtisknut jeho obraz. Božím penízem je člověk, do něhož je vtisknut Boží obraz. Svůj majetek tedy dávejte císaři a pro Boha si uchovejte nevinné svědomí.

Órigenés

Spasitelův příklad na tomto místě nás učí, že nemáme pod záminkou zbožnosti zachovávat to, co říkají mnozí, a co se proto zdá slavné, nýbrž to, co je správně řečeno podle řádu rozumu. Toto místo můžeme chápat také v mravním smyslu: něco musíme dát tělu jako daň císaři, totiž věci nezbytné, a všechno, co náleží k duševní přirozenosti, tedy prostředky vedoucí ke ctnosti, máme obětovat Bohu.

přeloženo, zpracováno a redakčně upraveno podle www.catenaaurea.sk

BLAHOSLAVENÝ FULTON SHEEN: VELKÝ AMERICKÝ KATOLICKÝ PASTÝŘ

Ctihodný arcibiskup Fulton Sheen byl 24. září 2026 v St. Louis ve státě Missouri blahorečen katolickou církví.

Blahorečení je třetím krokem v procesu vedoucím ke svatořečení a předpokládá uznání zázraku, který se stal na přímlyvu kandidáta po jeho smrti. Po beatifikaci získává kandidát titul „blahoslavený“ a v určitých místech je dovolena jeho veřejná úcta.

Není pochyb o tom, že Fulton Sheen zanechal v americkém katolicismu mimořádně hlubokou stopu. Narodil se roku 1895 v El Pasu ve státě Illinois a na kněze byl vysvěcen v roce 1919. Postupně se stal jedním z nejvýraznějších hlasů katolické církve ve Spojených státech ve 20. století. Jeho blahorečení potvrdilo jeho osobní svatost i trvalou sílu jeho svědectví pro církev.

Sheen měl mimořádný dar přinášet nadčasové pravdy katolické víry do domácností obyčejných Američanů. Jeho rozhlasový pořad *The Catholic Hour* a televizní pořad *Life Is Worth Living*, oceněný cenou Emmy, oslovovaly po téměř třicet let miliony lidí. Sheenův důvtip a teologický vhled dokázaly proniknout převážně protestantskou kulturou tehdejší doby. Hájil víru proti moderním omylům, vysvětloval katolickou nauku, hlásal důstojnost lidské osoby a mnoha Američanům pomohl odstranit nedůvěru a podezřívavost, které tehdy katolíky obklopovaly.

Hrozba komunismu a sekularismu byla pro Sheena závažným tématem. Komunismus chápal jako pseudonáboženství a sílící sekularismus spojoval s duchovním a morálním úpadkem Západu. Přesto byl Sheen radostným apoštolem. Opíral se o bohatou intelektuální tradici katolicismu a měl jedinečnou schopnost předávat pravdu mimořádně přesvědčivým způsobem.

Sheenův vliv však sahál daleko za hranice rozhlasového a televizního vysí-

Foto: hdl.loc.gov

lání. Působil jako profesor, napsal desítky knih, zastával funkci národního ředitele Společnosti pro šíření víry a stal se biskupem katolické církve. Učil, že církev je živoucí silou milosti. Jeho přístup spojoval věrnost katolické pravověrnosti s láskyplnou pastorační péčí a jeho kázání oživovala hluboká úcta k Eucharistii a Panně Marii. Dokázal tak propojit intelektuální přísnost, katolickou kulturu a svátostný život. A to rozhodně nebyl malý výkon.

Na Sheenovo blahorečení se sjely desetitisíce lidí. Bylo to viditelné znamení toho, že jeho hlas rezonuje i dnes, téměř padesát let po jeho smrti. Sheenův příklad zůstává aktuální i v době, kdy církev čelí starým i novým výzvám, mezi něž patří prohlubující se sekularismus, morální relativismus, obtížná situace církve na Západě, islám a schisma.

Sheen ukázal, že média, jsou-li postavena do služby pravdě, mohou být mocným nástrojem evangelizace. Zároveň připomíná, že svatost není vyhrazena pouze klášterům a duchovenstvu, ale je

otevřena každému.

Na blahorečení Fultona Sheena se čekalo dlouho. Zázrak připisovaný jeho přímlyvu se týká úplného a z lékařského hlediska nevysvětlitelného uzdravení mrtvě narozeného dítěte, které bylo bez pulzu 61 minut. Rodiče dítěte se modlili za Sheenovu přímlyvu. Když se lékaři připravovali konstatovat čas smrti, srdce dítěte začalo normálně bít a chlapec později vyrůstal bez jakéhokoli trvalého postižení.

Sheenův odkaz je mimořádný. Může inspirovat novou generaci věrných Kristových učedníků, učitelů a evangelizátorů. Život skutečně stojí za to žít. Fulton Sheen ukázal proč: Kristus vstal z mrtvých a církev je jeho živým tělem.

Kéž jeho blahorečení obnoví naše odhodlání pokračovat v poslání, kterému tento velký americký katolický pastýř zasvětil svůj život.

*The Crucesignati / Substack
přeložila Zdeňka Rybová*

DRUHÉ PŘÍKÁZÁNÍ JAKO ZRCADLO NAŠÍ ŘEČI A INTEGRITY

Kniha Genesis praví, že Hospodin přivedl k člověku všechna zvířata, aby viděl, jak je nazve. (Gn 2,19–20)

Dar jména a řád důvěrnosti

Právo pojmenovat něco nebo někoho je výrazem moci. Bůh tímto obřadem dal člověku účast na Své moci nade vším, co je. Poté Bůh Adamovi stvořil ženu, jeho druhou polovinu, která mu ve své odlišnosti měla odhalit jeho vlastní identitu. On ji neměl ovládat, ale dva měli být jeden člověk a měli si navzájem sloužit. „Svou“ ženu si přivlastnil a pojmenoval ihned po tom, co Bůh předpověděl: „Budeš dychtit po svém muži, ale on nad tebou bude vládnout“ (Gn 3,16); a tak Adam svou ženu svévolně pojmenoval Eva (Gn 3,20).

Od té doby každý z nás nese jméno, které jsme si nemohli vybrat. Když rodiče pojmenovávají dítě, nedělají to provizorně, ale definitivně. Nečekají na to, až se dítě bude schopno rozhodnout samo. Ptá-li se nás někdo, kdo jsme, řekneme mu své jméno, a tím se mu představujeme. Proto lidé trpí, když je jejich jméno zesměšňováno. Jméno není jen slovo složené z písmen, ale představuje obraz dotyčného, do kterého je zahrnuta jeho minulost, současnost i budoucnost.

Tajemství Božího jména

Jaké má Bůh jméno? Bůh odhalil Mojžíšovi své lidským rozumem nepochopitelné jméno *Jsem* (Ex 3,14). Toto jméno vypovídá o Boží identitě. Bůh je všudypřítomný a přesahuje vše, co je. On je podstatou samotného bytí. Neexistuje žádné slovo, které by dokázalo vyjádřit či popsat Jeho identitu. Toto jméno v hebrejském jazyce (JHWH) má kořen slovesa být a překládá se také jako „Jsem jsoucí“.

Bůh svěřuje své svaté jméno těm, kdo v Něho věří. „Zjevuje se jim ve Svém osobním tajemství. Dar jména náleží do řádu důvěrnosti a intimity“ (KKC 2143).

Freska v kostele sv. Jakuba v severoitalském Ortisei (1450)

Tato výsada je zároveň spojena s velkým pokušením zneužít neboli zmocnit se Božího jména ve svůj prospěch. Ostých vůči Božímu jménu se u Židů časem tak vystupňoval, že je vůbec nevyslovovali a opisovali různými způsoby, aby nebrali Boží jméno nadarmo. Pro ně bylo šokující, že Pán Ježíš používá „Já jsem“ mnohokrát. On ale nemůže mluvit jinak, neboť přichází od Otce a hovoří z přímé zkušenosti s Otcem. On je Synem, který jedná v nejtěsnějším společenství s Otcem, musí prohlašovat, že On sám je jedinou cestou, která vede k Otci (Jn 14,6). Poněvadž pochází od Otce, nekonečného zdroje života, je v Něm jedinečný dar Božského života přítomen v původní a nevyčerpatelné hojnosti.

Od bázni k důvěrnému vztahu

Bůh nám skrze Ježíše zjevil Své tajemné a zcela prosté jméno v naší řeči: Otec. Toto jméno vyjadřuje Jeho vztah k nám,

abychom Ho mohli oslovovat a zakusit s Ním plnohodnotné a niterné společenství – vztah důvěry, na který má nárok dítě ve vztahu se svým rodičem. Nejsme otroci, ale děti, které volají: „Abba, Otče!“ (Řím 8,15; Gal 4,6). Naše výsada nazývat Boha Otcem nese v sobě veškerou novost evangelia.

Pravý vztah dítěte s rodičem nesmí být dominován strachem, ale bázní neboli úžasem; nevyznačuje se slepou poslušností dítěte, ale důvěrou a úctou; neomezuje se na přisnost a spravedlnost, ale zahrnuje zejména lásku, přijetí, něhu, milosrdenství a bezpečí; je to vztah naslouchání, rozmlouvání a dialogické poslušnosti. Máme tu výsadu nazývat Boha „Otče“. To ale nemá být jen slovo, které mechanicky opakujeme. Je to pro nás jedinečná příležitost denně vnitřně zakoušet to, co Ježíš – niternou sounáležitost a blízkost, kterou s Ním prožíval. Říci „Abba“ je něco velice důvěrného a jima-

vého, a proto první slovo modlitby Páně vyslovujeme s velkou něhou a úctou, kterou cítíme od nebeského Otce i směrem k Němu.

Tuto hlubokou úctu k Božímu jménu, a tím i k samotnému Bohu, pak přirozeně vkládáme do každé své modlitby a vyjadřujeme ji upřímnou chválou, jejímž temným opakem je hřích rouhání. Naše úcta se projevuje i tehdy, když se k Bohu obracíme jako k nejvyšší Pravdě při odpovědné přísaze – jejím zneužitím je naopak křivá přísaha. Dokonce i při zapřísahání vědomě svědčíme o Boží síle a moci Jeho jména. Jméno Otce je zkratka svaté, a proto z našich úst v modlitbě i každodenním životě má plynout vždy jen uctivé požehnání, nikoli kletba. Rouhání, křivá přísaha a kletba jsou tedy krajními podobami braní Božího jména nadarmo.

Řád lidské řeči

Druhé přikázání se týká řeči člověka jakožto důležitého komunikačního prostředku mezi Bohem a člověkem a mezi lidmi navzájem. Kdo je skutečně svobodný, nepotřebuje znevažovat Boží jméno; naopak Mu bez obav přiznáme úctu, která Mu náleží. On je všemohoucí a my jsme oproti Němu nicotní, což nám však neubírá na důstojnosti. To je realita našeho života. Boží jméno je svaté a druhé přikázání dává řád našemu mluvení o svatých věcech (KKC 2143).

Braní Božího jména nadarmo, i když nechtěně nebo bez úmyslu urážet Boha, vypovídá o našem vztahu k Bohu. Nevhodné používání Božího jména jako slovo bezmyšlenkovité úlevy nebo přímo nadávky poukazuje na to, že se tato neucta dostala hluboko do podvědomí. Pak se snadno na svou obhajobu oháníme tím, že jsme tím výrokem nic nemysleli. Jako kdybychom nevěděli, že i samotné vyslovení Božích jmen je modlitbou. Miluji-li někoho, je jeho jméno pro mě vzácné a prostředkem vyjádření mého vztahu k dotyčnému. Vyslovení jeho jména otevírá v našem nitru prostor, který pro dotyčného ve svém srdci mám, celé spektrum prožitků a vjemů spojené s touto osobou. O to více by to mělo platit pro Boha. Pro nás katolíky to také platí pro Pannu Marii a svaté, které milu-

Manuskript *Zrcadlo lidské spásy* (cca 1450)

jeme, neboť nám ukazují cestu skrze Ježíše k Otci. Přední český morální teolog Mons. Doc. ThDr. Jiří Skoblík (+2020) napsal, že zlovyk braní Božího jména nadarmo neznají zbožní lidé, neboť v nitru jim tomu brání jakási blokáda.

Anatomie hříchu proti druhému přikázání

Stane se, že se člověk na Boha zlobí. Je to přirozené a upřímně to vyjadřuje náš niterný vztah k Němu. Rouhání je však úplně jiná kategorie. Zatímco hněv či výčitky, jako je známe z biblických žalů nebo z knihy Jób, pramení z bolesti a touhy po odpovědi, rouhání Boha vědomě hanobí, popírá Jeho lásku a vztah s Ním záměrně ničí.

Náhly hněv či vnitřní výčitky často postrádají plné vědomí a jasný souhlas, protože jde o bezprostřední emocionální reakci na bolest nebo zklamání. Proto jsou v prvopočátku lehkým hříchem. Ukazuje nám to i biblický Jób: v hluboké bolesti sice mluvil k Bohu věcně a upřímně, ale v afektu ztratil dokonalou důvěru a patřičnou úctu. Začal obhajovat vlastní spravedlnost na úkor Boží moudrosti, což byla jeho lidská vina, ze které nakonec činil pokání. Rouhání je však úplně jiná kategorie – je to těžký hřích, při kterém se člověk vědomě, chladně a záměr-

ně staví do trvalého postoje nepřátelství vůči Bohu.

Nejedná se přitom jen o přímé řeči proti Bohu, ale také proti Jeho Církvi, která je Tělem Kristovým. Je však potřeba důsledně rozlišovat lidské chování konkrétních osob v Církvi od svatosti Církve jako takové. Významný teolog a filozof, otec Enrico Zoffoli, Ph.D., napsal, že nemáme „zakrývat viny špatných křesťanů, nehodných kněží i zbabělých, netečných, neslušných a arogantních pastýřů. Hloupý a neužitečný by byl záměr bránit jejich důvody, obhajovat jejich odpovědnost, snižovat důsledky jejich omylů, odvolávat se na historické souvislosti a kontexty jednotlivých situací, aby se všechno vysvětlilo a všechno schválilo.“ Tím bychom totiž znesvěcovali Boží jméno a jméno Církve.

Na co se často zapomíná, že vlastním a nejhrubším porušením druhého zákona je zneužívání moci, zneužívání darů a možností, které máme od Boha, k našemu osobnímu prospěchu a v Jeho jménu na úkor těch, kteří si sami nemohou pomoci. V každodenním životě se může například jednat o tyto jevy: vynucování si své vůle modlitbou, jako by Bůh byl automat na naše přání, nebo vnucování své představy Boží vůle druhým; patří sem také nesoulad mezi

vnější zbožnosti (např. účast na mši sv.) a naším veřejným vystupováním (politik, který obhajuje umělé potraty) či vnitřními pohnutkami; odsouzeníhodné je též zneužívání zbožnosti a Boha pro politický zisk a v neposlední řadě zneužívání Božího jména nebo Církve ke spáchání zločinu, k zamaskování zločineckých metod, zotročování, mučení, popravování (KKC 2148–9).

Řeč jako zrcadlo srdce

Druhé prikázání nás tak vrací k samé podstatě naší integrity. Boží jméno není

magická formule k našemu vlastnímu prospěchu, ani bezvýznamná slovní vata pro chvíle hněvu či úlevy. Je to dar absolutní důvěrnosti. Naše řeč – ať už se obrací k nebeskému Otci v tichém klanění, zápasí s ním v těžkých životních zkouškách po vzoru Jóba nebo mluví o lidských selháních uvnitř Církve – musí vždy zůstat ukotvena v pravdě a účtě. Teprve když očistíme své mluvení od bezmyšlenkovitých zlovyků, vědomé pýchy i falešné obhajoby neobhajitelného, dokážeme plně vstoupit do onoho hlubokého vztahu, v němž smíme s dětskou

důvěrou volat: „Abba, Otče!“

P. Tomas van Zavrel

*P. Mr. Mgr. Tomas van Zavrel
administrátor farností Hluboká nad
Vltavou a Hosín*

ÚŽASNÉ PROROCTVÍ Z DOBY, KDY BYL FULTON SHEEN MINISTRANTEM

Katolická univerzita v Lovani se nyní dostala do zpráv kvůli velké kontroverzi spojené s islámskými modlitbami, které zazněly během mše.

Ale také se v této době diskutuje o mnohem významnější události, a sice o blahorečení jednoho z nejslavnějších absolventů této univerzity, Fultona Sheena. Příběh o tom, jak se Sheen dostal ke studiu v Lovani – tehdy ještě na jednotné univerzitě, nikoli rozdělené na nizozemsky a francouzsky hovořící část jako dnes – je pozoruhodný. Zahrnuje proroctví jednoho biskupa, které zaznělo poté, co mladý Sheen jako ministrant způsobil při mši svaté v katedrále Panny Marie v Peorii ve státě Illinois velkou nehodu.

Sheen ve své autobiografii *Treasures in Clay* (Poklady v hlíněných nádobách) vzpomíná na příhodu z doby, kdy mu bylo asi osm let a ministroval při mši svaté biskupovi Johnu Lancasteru Spaldingovi. V kostele byla přítomna i Sheenova irsko-americká matka a mladý Fulton byl velmi nervózní z toho, že má ministrovat tak významné osobnosti, jakou byl biskup Spalding. Když přišlo obětování, Sheen vzal konvičku s vínem, aby ji podal biskupovi. Když ji však zvedal, aby mu ji předal, nešťastnou náhodou mu vypadla

z ruky. Konvička dopadla na mramorovou podlahu presbytáře a roztříštila se na kusy. Sheen později napsal, že to vypadalo jako „atomový výbuch“ a že byl „vyděšený k smrti“. V následném tichu si byl jistý, že ho čeká pořádné pokárání – možná dokonce trvalý zákaz ministrovat. Po mši svaté si ho biskup zavolaal. Sheen očekával to nejhorší, ale biskup mu místo výčitky položil otázku: „Kam půjdeš do školy?“ Sheen se domníval, že má na mysli střední školu, a odpověděl: „Do Spalding Institute.“ Biskup řekl: „Ne, myslím později v životě.“ Než však Sheen stačil odpovědět, Spalding mu řekl, aby své matce vyřídil jednu zprávu. Podle biskupa měl Sheen v budoucnu udělat dvě věci: Bude studovat v Lovani – o níž Sheen tehdy nikdy neslyšel; jednoho dne se stane biskupem stejně jako Spalding.

A skutečně – Sheen ve dvacátých letech studoval v Lovani, kde získal doktorát a vybudoval si pověst nejen mimořádně nadaného intelektuála, ale také fenomenálního kazatele. V roce 1951 byl jmenován biskupem, čímž se Spaldingo-

va předpověď naplnila. Sheen se později stal nejpopulárnějším katolickým televizním kazatelem 20. století a jeho pořady sledovaly miliony lidí. V jedné ze svých promluv Sheen porovnal vlastní zkušenost s příběhem jiného ministranta. Vyprávěl o chlapci v Jugoslávii, který rovněž upustil konvičku. Místo laskavosti však dostal facku a bylo mu řečeno, aby už nikdy nepřišel. Tento ministrant, vyprávěl Sheen, později vyrostl v jugoslávského vůdce Josipa Tita.

Sheen často mluvil o svém působení v Lovani a vždy s velkým obdivem k vzdělání, kterého se mu tam dostalo: „Ať budu žít jakkoli dlouho, nikdy nedokážu dostatečně vyjádřit hloubku své vděčnosti této velké univerzitě za brilantnost její výuky, inspirativnost jejího vedení a za rozvoj, který poskytla lidskému intelektu.“

*Catholic Arena
přeložila Zdeňka Rybová*

NAŠE MALÉ POKLADY

Občas se dívám na televizi, hlavně pozdě večer, když nemůžu spát, ale není to moudrý zvyk.

Filmy nebo seriály jsou prošívané reklamami, které trvají tak dlouho, že zapomenete, na co jste se dívali. Jediné, co z tohoto zlozvyku dobrého vyplývá, že mohu, jak se dříve říkávalo, držet prst na tepu doby. Výmluvné jsou hlavně reklamy, kde účinkují děti. Například: majitel stojí před svým veteránem – autem. Vtom mu rozbije sklo u auta malý kluk. Přikráčí poradce, doporučí nejlevnější povinné ručení a kluk se smíchem, že si hrál s kamením, vesele odskáče. Za cenami povinného ručení se jako pointa ukáže kluk, který za autem tančí vítězný tanec pachatele škody. Nebo: dvě malé děti papají, mažou se kečupem a špagetami. Komentář o nich mluví jako o rozkošných tvorech, kteří se klidně můžou mazat, špinit oblečení a ničit všechno kolem, protože rodiče mají úžasný prostředek na skvrny. A do třetice: holčička slaví narozeniny a z pokoje udělá při té příležitosti kůlničku na dříví. Přijde maminka, nenapomene, jen se usměje, luskne prsty a přivolá logo té správné pojišťovny.

Často se dnes mezi lidmi mluví o tom, jak jsou dnes děti jinak vychovávány, úplně jinak, než tomu bylo dřív, a výsledek je takový, že jsou ve své valné většině nevychované. Hledá se viník. První na řadě jsou rodiče. Obecně se dnes hledí na práva a komfort dětí, ale na ostatní účastníky výchovného procesu se nehledí vůbec. A tak bych se rodičů zastala. Jak vychovávat děti, když je nesmíš ani plácnout, jak vychovávat své ratolesti, když existuje tolik příruček, tolik psychologů, potažmo psychiatrů a jiných výchovných poradců, kteří ostřížím zrakem sledují chování rodičů a kam nemůžou dohlédnout, tam asi nejspíš probíhá domácí násilí. (Tím neříkám, že domácí násilí neexistuje.) Chci jen říct takovou banální a obecně zřejmou věc, že výchova dětí je postavená na hlavu. V cukrárně jsem byla svědkem, jak chlapec bil pěstičkami svoji maminku (tedy, kam dosáhl), protože mu nechtěla koupit dort.

Foto: František Ingr / Člověk a Věra

A ona si to nechala líbit. Proč, všichni víme. Co z toho vyplývá: rodiče nesmějí děti bít, ale děti rodiče bít mohou?

Jsou to všechno fakta nabíledni, o kterých se ale mlčí. Proč? Kdo vymýšlí ta převrácená pravidla pro lidské chování? Jak mají rodiče vychovávat děti ke kázi, ohleduplnosti, uctivosti, normálnímu slušnému chování, když děti svět (nejen reklam) přesvědčuje o něčem zcela opačném? Nebo je slušné chování zanedbatelná věc? Ohleduplnost, uctivost, kázeň a řád něco překonaného?

Náš Pán často mluvil o dětech. Hlavně je dával za příklad. „Nebudete-li jako děti...“ (Mt 18,3). Jaké děti měl Bůh na mysli? Tušíme dobře, že asi těžko rozjívěné, nafoukané, pitvořící se, rozmazlené nezbedy.

Divíme se, že dnes mladí nechtějí děti. Možná jeden z důvodů (netvrdím, že jediný) jsou nepřiměřené nároky na jejich výchovu. Rodiče si musí s dětmi hrát, bavit je, naslouchat jim, nesmějí dopustit, aby se nudily, všechno jim platit, sledovat značkové oblečení a různé jiné mobilové módy, aby jejich děti nebyly šikanované, soutěžit o nejlepší místo ve třídě, v oddíle... A pokud jejich dítě není

zrovna studijní typ, co si počít? Naše dítě – a dělník? To bychom jako rodiče úplně selhali. Musí mít přece vysokou! Nebudu připomínat, že ještě nedávno to bylo docela opačně. Kdo nebyl dělnického původu...

Neznám řešení. Snad jen, abychom se zase postavili na nohy. Abychom vrátili věci na své dávné, vyzkoušené místo. Oni naši blízcí předci a mnoho pokolení před nimi nebyli zase všichni hlupáci.

PS: Dalšími viníky jsou učitelé. Chtělo by se zavolat: Rodiče a učitelé, spojte se! Pokud máte děti rádi, spojte se! Ale to už by byl další díl laického seriálu o současné, vědeckými daty zatížené výchově našich nejdražších pokladů – dětí.

Věra Eliášková

Věra Eliášková
dramaturgyně a scénáristka

JOSEF MIKLÍK: SLUNÍČKO OPTIMISMU V CHMURNÝCH NÁLADÁCH

„Vím dobře, jak strašně se pomstil ďábel všem, kteří se přičinili na Svaté Hoře o jeho vypuzení. Ne nadarmo psal apoštol Pavel: ‚Náš boj není proti tělu a krvi, nýbrž proti knížectvím a mocnostem, proti světovládcům této temnosti, proti duchům zlým v povětří‘ (Ef6, 11). Proto marně se bráním myšlence, že ani já nebudu ušetřen,“ napsal Josef Miklík v předmluvě ke knize *Satan na Svaté Hoře*. Následující text o knězi, biblistovi a spisovateli Josefu Miklíkovi, CSsR. je převzat z řádové kroniky redemptoristů na Obořišti, kde působil jako profesor a rektor na řádovém bohosloveckém učilišti.

Narodil se 1. března 1886. Otec byl Martin, matka Cecilie. Na matku vzpomínal s největší úctou a vděčností, že ho vedla k bázni Boží. Častěji vypravoval, jak mu polekaně pravila, když jej přistihla při lži: „Dítě, ty mi přijdeš do pekla!“ Říkalo se, že po otci zdědil jistou podivínskou prudkost, která způsobila v komunitě leckdy nemilou situaci. Ale sám uměl dát i tatínkovi lekci. Když starý otec provedl v rodině jakousi umíněnost, resolutně mu prohlásil, že nepřijede na jeho pohřeb, nenapraví-li věc. O svých rodičích říkával, že si neřekli krivého slovíčka.

Studium a Písmo svaté

Velmi jej zajímaly objevy assyriologické, potvrzující pravdivost Písma sv. Nevím, snad to byly právě apologetické triumfy assyriologie, které jej přivedly k ideálu věnovat se právě Písmu sv., samo sebou se souhlasem představených. Ke konci studentátu věděl už arci bezpečně, že Písmo sv. bude jeho údělem, a zabýval se jím, kdy kolegové, majíce už po Písmě, sotva už se Písmem sv. speciálně obírali. Pamatuji se, jak jsem jednou náhodně studoval ve třídě mladých paterů. Sedím vedle P. Miklíka. Ten má před sebou nějakou assyriologickou knihu a do sešitu si přepisuje „klínky“. V 5. ročníku byl autoritou mezi studenty a respektován lektory. Všichni tušili jeho vědeckou budoucnost.

Mezi posluchači theologie byl tehda

Josef Miklík po návratu z Terezína. Foto: Archiv redemptoristů, Svatá Hora / josefmiklik.cz

ještě nepokřtěný Alfréd Fuchs.¹ P. Miklík se na něho díval s rezervou, ale později byl rád, že už tehda dr. Fuchsa poznal. A byli spolu velmi dobrými přáteli.

Dne 13.11.1915 byla promoce. Promotorem byl prof. Dr. Kordač, potomní arcibiskup. P. Miklík jel na promoci v ubohém klobouku. P. Doktor Mezírka si toho všiml až v Praze a rozhorlil se: „Josefe, v tomhle klobouku ať už mi do

Prahy nejezděte!“ P. Miklík rád něco dostal, ale nerad o to prosil.

Jeho pobyty na Slovensku byly vždy plny dojmů a zážitků; uměl o tom zajímavě vypravovati; ale také někdy narazil, když podle své horlivosti – P. Mezírka říkával této stránce jeho povahy „přebytek inteligence“ – dával rady, o něž nebyl žádán. Na sklonku života prohlašoval, že ho koncentrák odnaučil míchat se do cizích věcí.

Jaroslav Durych: „Miklíkův sloh je voda“

Od jeho doktorátu se objevovalo jméno „Miklík“ častěji a častěji v katolickém tisku, až se stalo populární mezi klérem i katolickým lidem. Dr. Miklíka vyhledá-

¹ Katolický konvertita, překladatel, novinář a spisovatel, narozen roku 1892 do pražské židovské rodiny. Ve třicátých letech patřil k Čapkovým pátečníkům. Po nacistické okupaci odmítl emigrovat. Dne 16. února 1941 byl umučen v koncentračním táboře Dachau.

vali redaktoři k spolupráci a vyhledávali jeho radu adeпти theologie. Je to už asi 25 let, co přišel do Obořiště katecheta Beneš z Uhlířských Janovic a chtěl mluvit s dr. Miklíkem. Když žádaný přišel, dp. katecheta hleděl na něj nedůvěřivě, neboť si představoval, že znamenitý dr. Miklík je starší pán, a zatím tu má před sebou kněze ani ne čtyřicetiletého. Nedůvěra se brzy rozplynula – a univ. prof. dr. Jaroslav Beneš zachoval provždy respekt a přátelství vůči dr. Miklíkovi a zajisté kvůli P. Miklíkovi i vůči Obořišti.

Ke spisu *Umučení Páně* dal aspoň částečně podnět emauzský opat Vykoukal. Když kniha vyšla, projevil autorovi radost, že se už nemusíme utíkat ke spisům cizojazyčným. Jak známo, P. Ráček T.J. snad už dokončil spis o životě Pána Ježíše. Zaměření by měl jiné a sloh vynikající, „ráčkovský“, ale přece si stýskal, že tu erudici dr. Miklíka by potřeboval. Tato erudice v *Umučení* i nestudovaným imponovala; ale tatínek z Tlumačova přece mu řekl: „Synku, to já mám doma jinou knihu o Pánu Ježíši“ – a Miklík humorně vykládal, že v té tatínkově knize se dočte čtenář, kolik slz Pán Ježíš vyplakal atd. Apologii Starého zákona je práce *Život Abrahamův ve světle nejnovějších objevů*. Rád připomínával P. Miklík, že Mezopotamie, pravlast Abrahamova, znala již v Abrahamově době moderní daňové vymoženosti. Z potřeby školní vzešla *Biblická archeologie*, aby nahradila starou knihu Mlčochovu. Knihu dokončoval

Josef Miklík, sedící vpravo dole. Foto: Archiv redemptoristů, Svatá Hora / josefmiklik.cz

s velkým chvatem, aby jej s vydáním nepředběhl profesor Heger, který prý chystal rovněž *Archeologii*. Vůbec, když se P. Miklík do něčeho pustil, uměl věc popohnat.

Ještě poznámku o slohu. P. Miklík psal velmi prostě, až jednotvárně. Durych jednou napsal, že Miklíkův sloh je „voda“.

Pastorace

P. Miklík vychovával děti z Obořiště a z okolních vesnic po léta ve spolku Dětství Ježíšova. To byla jedna z jeho největších radostí, když stál uprostřed dětí u jeslíček a poslouchal, jak přednášejí Ježíškovi. O této své činnosti sám pečlivě referoval v kronice v letech 1913–1919. I v dalších letech se dočte čtenář leccos,

např. skvostnou drobnůstku k 1. lednu 1933. Z této práce mezi dětmi vyrostly *Pohádky o Ježíškovi* s náměty z novozákonných apokryfů. Vycházely nejprve v olomouckém časopise *Pán přichází* a potom je vydalo Vincentinum knižně. Kritika mu vytýkala, že se tím matou děti a budou i biblickou dějepřavu považovat za „pohádky“. Než P. Miklík se tím nedal mýlit.

Hlavní skutek P. Miklíka v oboru pastorace byla asi příprava rodiny lékaře dr. Richarda Frankla na svatý křest.²

Fatimské datum

Když jsme se tedy dočkali mnichovské katastrofy a strašného 15. března 1939, býval P. Miklík mezi námi sluníčkem optimismu v chmurných náladách. Později když vypukla válka, rád vykládal zprávy z bojišť v příznivém světle.

„Vševědomé“ gestapo vědělo, že P. Miklík vyučoval rodinu Franklovu. Konečně i na něho došlo, a zkusil hrůzu koncentráku. O fatimském datu, 13.10.1944, stál poprvé v Pečkově paláci, odkud druhého dne putoval na Pankrác a za krátko na Malou pevnost do Tereziána. To všechno sám vypsál a také kněžské působení v tom truchlivém prostředí. V jistém smyslu však přece jej ochránil

Z knihy *Vzpomínky z Terezína*

Smrt P. Benedikta Hronka

V takové cele zahynul 11. února 1945 dominikán P. Hronek. Byl to svatý kněz; konával četné přednášky, na všechno hleděl očima víry, jen málokdy jsem se setkal s tak ideální duší, zato tělesně byl velice slabý. Kdysi měl zametat sněh. Pracoval již několik hodin, konečně nemohl. Proto odešel do blízkého chléva a posadil se na otep slámy, aby si trochu odpočinul. Tam ho zastihl ředitel a zbil

ho na místě, potom ho poručil odvést na strážnici. Při prohlídce našli u něho dopis, který chtěl poslati tajně do kláštera – tím byl jeho osud zpečetěn. Hned mu odebrali oděv. [...] Odvedli ho na „einclík“, vydržel v této mrazivé místnosti skoro celý leden [...] Pokoušeli jsme se ho osvobodit, prosili jsme gestapáky, kteří se nám zdáli přístupnější, konečně se nám to podařilo. Když jsme otevřeli dveře, byl P. Hronek již mrtev.

2 V kronice obořišského kláštera najdeme zápis ze dne 2. července 1939: V Praze p. biskup Remiger ordinoval na diakona Fr. Fritschera a rodinu Franklovu biřmoval. Kmotrem byl dr. Franklovi dr. Fuchs, pí. dr. Fuchsová pí. Franklové a Eva Fuchsová Jiřině Franklové.

Z knihy *Vzpomínky z Terezína*

Rodina Franklova

Ke konci republiky požádala mne židovská rodina, abych ji vyučil katolickému náboženství. Jakmile jsem se přesvědčil, že přestupuji z upřímné touhy po pravdě, pokládal jsem za svou kněžskou povinnost, abych plnil její přání, a svého kroku jsem nikdy nelitoval. Celá rodina plnila svědomitě své náboženské povinnosti; nezakolísala ani, když její dosavadní souvěrci ji počali pronásledovati, a většina katolíků viděla v jejím kroku jen vypočítavost. Po krátké době počaly

německé úřady řešiti i u nás židovskou otázku a rodina přišla o všechno. Neopustil jsem je ani, když byli posláni do Terezína, a hleděl mírniti jejich osud, jak mi jen bylo možno. Gestapo tušilo správně, kdo jest asi dobrodincem nenáviděné rodiny, nemělo však dostatečných důkazů, aby zakročilo. Dne 12. října 1944 doručila mi pošta známkový dopis, nic neprozrazovalo jeho odesílatele. Bylo v něm pozvání, abych se druhého dne dostavil mezi 9. a 14. hodinou do budovy gestapa v Bredovské ulici v Praze.

vu svůj plášť. Za deset minut byl mrtev. Poslední slovo, když se hroutil: „Panenko Maria...!“

Pohřeb

Když se vynášela rakev z kostela, zpíval celý kostel „K nebesům dnes zalet, písni!“ [viz *Kancionál* 804, pozn. red.] Zazněla svému skladateli (r. 1916) ve chvíli, kdy navždy opouštěl chrám a klášter, kde žil a pracoval čtyřicet let. A když se rakev spouštěla do hrobu, tento pozdrav a tato prosba k Matce Ustavičné Pomoci, zahlaholila hřbitovem ještě jednou. To snad bylo nejdojemnější z celého pohřbu.

Velebný pane, odpusťte chronistovi a na shledanou u Pána Ježíše a Panny Marie! *Quiesce in pace!*

*Dopisují šťastně v Jablonci nad Nisou
11.1.1949, autor*

koncentrák od smrti na popravišti. Za židomilství vyhlášoval berlínský lidový soud trest smrti. Tomuto osudu ušel P. Miklík. Advokátovi se totiž podařilo, že byl odsunut z Pankráce do Terezína, dříve než byl vydán lidovému soudu.

Do Obořiště se vrátil v noci na 13. květen. S velkou pohotovostí sepsal své *Vzpomínky z Terezína*. Již 17.6.1945 odvázel rukopis do tisku. Stal se členem Svazu osvobozených politických vězňů. Po čase se zřekl tohoto členství. Nelíbilo se mu vedení Svazu. V srpnu 1947 dostal P. Miklík v Staré Boleslavi spolu s jinými kněžími válečné vyznamenání.

Smrt

P. Miklík byl odedávna přepracován. Jeho energie byla velká. V mladých lékařských letech nešel třeba týden na pro-

cházkou, když byl ve varu práce a chystal něco do tisku. To seslabovalo nervy a srdce. Snadno se nachladil – zimu těžko snášel – a dostával chřipky a anginy. Nikdy se pořádně nevyhlédl, protože chtěl, aby všechno bylo hned. A to nevyhlášení ochromovalo srdce. Z profesury na arcibiskupském semináři si r. 1942 vysloužil krutý revmatismus z cest do Prahy a ze studeného pokoje. R. 1944 přistoupilo strádání v koncentráku. Ze všeho angina pectoris a sklerosa aorty.

Když mu nebylo volno, nechtěl na Svaté Hoře stonat. Auto jej mělo odpoledne odvésti do Obořiště. Už stálo připraveno před branou. P. Miklík přichází, ale v bráně se chytá vrat a kácí se do náruče řeholního bratra. Odeslali jej do hovorny. Svědkyně jeho smrti, jeho penitentka katechetka Sezemska svinula mu pod hla-

PS: „Terezín leží za mnou, zbyla jen tělesná slabost, a přece nemohu zapomenout. V myšlenkách se často vracím do jeho temných kobek a – správně mi rozumějte! – děkuji Bohu, že mne tam uvedl. Byly tam zastoupeny všechny složky českého národa, nesměli tam scházeti ani jeho kněží. Trpěli jsme společně, proto jsme se též lépe poznali a vzájemně se zamilovali; snad se již nikdy nevrátí doba, aby nás vylučovali z národa.“

Vzpomínky z Terezína

Archiv Pražské provincie Kongregace
Nejsvětějšího Vykupitele, Frýdek-Místek,
Kronika koleje Obořiště VIII.
(1947–1950), s. 67–77 a 197–206
redakčně kráceno
zpracoval Jan Šindelka

Z nabídky nakladatelství a knihkupectví PAULÍNKY

NAKLADATELSTVÍ PAULÍNKY • Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1,
tel.: 224 818 757, on-line knihkupectví: www.paulinky.cz, objednavky@paulinky.cz

Gabriele Amorth: *Modlitba růžence*

Ne nadarmo říkáme, že růženec je modlitba biblická – rozjímáme v něm nad životem Ježíše Krista a jeho matky Marie. Hluboké úvahy známého mariologa a exorcisty nám mohou pomoci znovuobjevit a oživit tuto nádhernou modlitbu, která už vydala tolik plodů svatosti.

Brož., 128 s., cena 249 Kč

KOMENTÁŘ KE CARAVAGGIOVĚ *POVOLÁNÍ SVATÉHO MATOUŠE*

Když odtamtud šel Ježíš dál, uviděl v celnici sedět člověka, který se jmenoval Matouš.
A řekl mu: Pojď za mnou! On vstal a šel za ním (Mt 9,9).

Obraz *Povolání svatého Matouše* (1599–1600) od italského mistra Michelangela Merisiho da Caravaggio se hodí jak pro slova evangelia, z nichž je inspirován, tak pro svou bohatou symboliku k teologickému komentáři. Chromatické kontrasty, typické pro barokní techniku *chiaroscuro*, expresivita tváří a intenzita pohledů a mnoho dalších drobných detailů okamžitě upoutají divákovu pozornost. Totéž lze říci o některých prvcích nebo předmětech, jejichž význam není bezprostředně pochopitelný, jako je například skutečnost, že slepé okno v horní části obrazu je tak velké, přestože světlo, které scéně dominuje, jím neproniká dovnitř.

Při prvním pohledu na spodní část obrazu – ohraničenou horizontálním výstupkem podstavce okna – se objeví skupina sedmi osob. V horní části je možné vidět zleva doprava oblast tmy, okno a vstup světelného paprsku.

V dolní části vidíme první skupinu pěti osob shromážděných kolem stolu výběrčích daní, což naznačuje, že se zabývají výběrem daní, nebo přinejmenším že v tomto oboru spolupracují. Jsou oblečeni ve stylu 15.–16. století, tedy doby Caravaggia. Ve druhé skupině naopak můžeme rozlišit dvě postavy oblečené do antických tunik, charakteristických pro Kristovu dobu. Lze tedy říci, že mezi oběma skupinami lidí je symbolizováno časové rozdělení. Z hlediska kompozice obrazu je linie oddělující současnost od minulosti projekcí vertikálního středu okna.

Postavy

Ve skupině výběrčích vyniká především postupná věková různorodost, která skupinu charakterizuje: chlapec ve žluté a červené, téměř dítě, s upřímným, nevinným pohledem; další chlapec v černobílé, s rysy a postojem dospívajícího; ten v červené a modré, který jako by dosáhl

určité zralosti; vousatý, zralý muž uprostřed; a konečně starý muž, poloplešatý a krátkozraký.

Nápadné jsou také některé předměty, které výběrčí nosí nebo používají: nápadný bílý klobouk s peřím (druhý je v pološeru), meč, váček s penězi přivázaný k opasku, mince a účetní kniha na stole a také brýle. Lze to chápat tak, že jde o předměty více či méně charakteristické pro toto řemeslo.

Není proto těžké v této charakteristice spatřovat symboliku. Zde je výběrčí ve všech fázích svého řemesla (od vyučení až po odchod do důchodu), a chceme-li širší pohled, pak člověk všech dob v různých etapách svého života. Stůl výběrčích a výše popsané předměty jsou jako inscenace světa s jeho charakteristickými prvky: krásou a marnivostí, mocí a silou, penězi a honbou za ziskem a určitou touhou po soběstačné chytrosti. Je to obvyklé a charakteristické místo povolání: člověk ponořený do starostí světa.

Obě postavy vpravo stojí. Kristus je jasně odlišen svatozáří na hlavě. Za povšimnutí stojí, že je osvětlen pouze jeho obličej, částečně v polotmě, a pravá ruka, která je plně natažená. Pohled vyjadřuje odhodlání a ruka, jejíž gesto je silně suggestivní, naznačuje jak panovačnost, tak jemnost. Nohy, sotva znatelné v pološeru, nejsou ve směru obličeje a ruky, ale téměř kolmo na ně, ve směru východu, v souladu s textem evangelia: „Když šel po cestě, uviděl muže jménem Matouš.“ Levá paže a levá ruka jsou v polosvětle také sotva patrné a jejich otevřená poloha naznačuje pozvání a přijetí.

Druhou postavu – podle všeobecného mínění – přidal později sám Caravaggio. Téměř úplně zakrývá postavu Krista a můžeme směle říci, že je to svatý Petr, protože drží v ruce pastýřskou hůl. Petr byl totiž ustanoven jako první nástupce

Dobrého pastýře podle pověření, které od něj dostal: „Pas moje ovce“ (Jn 21,16). Jeho pozice tak blízko Krista ho utvrzuje v tom, že je jeho učedníkem, stejně jako gesto jeho levé ruky, které jako by kopírovalo gesto Mistrovny ruky. Jeho nohy, stejně jako Kristovy, jsou v pohybu, ale ne směrem k východu, nýbrž směřují do nitra scény.

Vzájemná poloha, tonalita barev, gesta a pohyby postav Krista a Petra mají svůj význam. Petrovo tělo téměř úplně zakrývá Krista a za ním zůstává jen Mistrova tvář a ruka. Jeho matný, unavený vzhled kontrastuje s Kristovým mladistvým, silným a energickým vzezřením. Proto lze postavu Petra vykládat jako symbol církve: předává Kristova gesta a slova z generace na generaci, i když se mu to ne vždy daří s původní silou a zářivostí, což je dáno křehkostí lidí, kteří tvoří církev. Směr, kterým je obrácena ke stolu, potvrzuje její poslání být ve světě, uprostřed lidstva, a hůl, kterou nese v ruce, vyjadřuje její postavení poutníka v dějinách až do konce časů.

Horní část obrazu je na rozdíl od scény zobrazené v dolní části naprosto jednoduchá a klidná. Skládá se pouze ze tří prvků: paprsku světla, který vstupuje zprava, slepého okna a prostoru úplně tmy. Jedinou známkou pohybu je paprsek světla, který vstupuje do scény, ale tak klidným a stabilním způsobem, že se zdá, že se nehýbe. Vztah mezi těmito třemi prvky je možné pochopit pomocí kontrastu, který je pro barokní malbu tak typický: okno je hranicí mezi světlem a tmou.

Prst Boží

Neměli bychom si však nyní položit otázku, zda jednotlivé části obrazu, které mají smysl a význam samy o sobě, netvoří celek, jednotu smyslu, jako je tomu v každém mistrovském díle? Souvisí například

Caravaggio: *Povolání svatého Matouše* (1609)

okno úzce s Matoušovým povoláním? Odpověď je zřejmě ano. Je zde jednota významu a také klíč k pochopení celého obrazu. Tímto klíčem je Kristova podaná ruka. A nyní se dozvíme proč.

Kristova ruka není v geometrickém středu obrazu, ale na dramatickém rozcestí scény. Zde se sbíhají linie, která spojuje pohled Krista a celníka sedícího uprostřed stolu; průmět vertikálního středu okna, který, jak jsme již řekli, tvoří časovou hranici scény: skupina celníků vlevo v přítomnosti, Kristus a Petr vpravo v minulosti; a za třetí, úhlopříčka tvořená paprskem světla, který jako by určoval směr Kristovy ruky.

Gesto Kristovy ruky je zcela unikátní a nezůstane bez povšimnutí každého, kdo zná římské umění té doby a prostory Vatikánu. Připomíná scénu stvoření, kterou namaloval Michelangelo Buonarroti na stropě Sixtinské kaple. Kristova pravá ruka je zrcadlovou kopií Adamovy levé ruky. Proto lze říci, že Kristus je zobrazen jako nový Adam: Kvůli provinění jednoho ovšem celé množství propadlo smrti. Ale ještě tím hojněji se celému množství lidí dostalo Boží přízně a milostivého daru prostřednictvím jednoho člověka Krista (Řím 5,15). Proto je také

jasné, že povolání je milost úzce spojená se stvořením každého člověka, neboť dává smysl jeho existenci. Ale protože je to právě Kristova pravice a protože Kristus má nejen lidskou přirozenost Adama, ale také božskou přirozenost Boha Otce, je tato ruka obrazem všemohoucí moci a vůle Otce: prstem Božím.

Na druhou stranu slepé, neprůhledné a jednoduché okno, jak již bylo zmíněno, neplní funkci propouštění světla na scénu. Jeho funkce je symbolická a vzhledem k jeho rozměrům velmi důležitá. Skrývá v sobě něco, co obvykle zůstává nepovšimnuto, a dokonce opovrhováno: kříž. V kontextu obrazu jej lze interpretovat jako Kristův kříž. Stojí vysoko nad Mistrovou rukou, je znamením křesťana a místem, kde Kristus naplňuje své vlastní povolání: dát svůj život za spásu světa. Kříž je životní cestou pro ty, kdo přijali své povolání a chtějí být Kristovými učedníky: „Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mě!“ (Mt 16,24). Nezemřel na něm jen Kristus, ale také Petr a Matouš. Oba tak podali důkaz své věrnosti jako Kristových učedníků a završili své vlastní povolání.

Kříž, který je v kompozici obrazu umístěn jako hranice mezi světlem

a tmou, symbolizuje nástroj, který umožňuje vyřešit trvalý protiklad mezi dobrem a zlem, pravdou a lží a v případě povolání mezi nerozhodností a přechodem víry.

Který je Matouš?

Nakonec se můžeme ptát, který z pěti výběrčích daní je Matouš, protože současní kritici zpochybňují, zda je to ten s plnovousem uprostřed, na kterého se přirozeně upírá pohled pozorovatele.

Především je tu společný prvek, který charakterizuje každou ze sedmi postav ve scéně: pohled. V tiché komunikaci mezi postavami dominuje intenzivní hra pohledů, která naplňuje okamžik dramatickým napětím. Dva výběrčí vlevo upírají svůj pohled na peníze na stole, jsou jimi zcela pohlceni a ani si nevšimnou přítomnosti Krista a Petra. Symbolizují tu část lidí, kteří jsou ponořeni do hmotných věcí a jako by nebyli schopni vnímat přítomnost a existenci Boha a všeho duchovního. Ostatní tři celníci naopak upírají oči na Krista a Petra, kteří jako dva tajemní návštěvníci z minulosti náhle vtrhli na scénu. I oni se dívají na výběrčí daní. Výslovně je však vyčleněno pouze jedno zkřížení pohledů: pohled Krista a celníka uprostřed. Oba se navzájem zkříží v Kristově natažené ruce.

Za druhé se zdá, že není náhodou, že gesta Kristovy ruky, Petrovy ruky a ruky výběrčího jsou představena v trojici: Kristova ruka je rukou toho, kdo volá; Petrova ruka je rukou toho, kdo už byl povolán, a výběrčího je rukou toho, kdo je povolán..., plný údivu a zmatku, přemýšlí, zda je povolán on, nebo jeho společník sedící po jeho pravici, na konci stolu.

Za třetí, ve skupině výběrčích jsou pouze dvě tváře, které jsou téměř zcela viditelné a zvláště osvětlené. Nejvíce září ten malý ve žluté a červené barvě s bílou čepicí s perím. Zdroj světla, které ho osvětluje, nelze s jistotou určit. V případě výběrčího uprostřed je zřejmé, že světlo, které ozařuje jeho tvář, nepochází od Krista. Pochází z diagonálního paprsku světla. Jeho tvář je doslova orámována projekcí horní a dolní části tohoto paprsku, jehož původ nebo zdroj není vidět.

Lze tedy říci, že Matouš je právě výběrčí uprostřed. Jemný paprsek světla, který dopadá na jeho tvář, je jen symbo-

lem milosti, která přichází shůry, tedy od Boha Otce. Bůh Otec, který je na nebesích, nadřazený světu, ale blahosklonný k lidem, byl vždy považován za neviditelný, nevyčerpatelný a tajemný zdroj veškeré milosti. Neměnný a klidný tón paprsku světla, který vnáší do scény rovnováhu a harmonii, symbolizuje nadčasový původ toho, co předchází povolání, tedy volbu. Je to Bůh Otec, kdo vybírá.

Bodem splynutí měkkého paprsku světla, Kristova pohledu a ruky je také tvář výběřčího uprostřed. Kristus, naplňující Otcovu vůli, uskutečňuje v čase věčné vyvolení a volá: „Buď pochválen Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista, (...) vždyť v něm si nás vyvolil ještě před stvořením světa, abychom byli před ním svatí a neposkvrnění v lásce“ (Ef 1,3–4).

Nyní zbývá jen čekat na svobodnou odpověď toho, kdo byl vyvolen a povola-

lán. Od toho, kdo má stále pravou ruku blízko peněz. To je přesně ten okamžik, který zvětšil Caravaggio.

*A řekl mu: Pojď za mnou!
On vstal a šel za ním.*

Vedla umělce tvůrčí intuice k tomu, aby ve svém díle interpretoval přesný moment Matoušova povolání, a to nejen z estetického hlediska mistrovským způsobem, ale také s překvapivou teologickou hloubkou? Nevíme. Jisté je, že *Povolání svatého Matouše* je stále tam, v kapli Contarelli v kostele San Luigi dei Francesi pár kroků od římského náměstí Piazza Navona, a vyvolává obdiv a údiv těch, kteří se na něj dívají. Jednoho detailu si však nelze nevšimnout: stůl, který je na obraze zobrazen a kolem něhož jsou shromážděni výběřčí daní, ponechá-

vá v rohu, kde nutně stojí pozorovatel, prázdné místo. Tato prázdnota jako by byla výzvou pro pozorovatele 16. století, 21. století a každého věku, aby opustil svou pasivní kontemplaci a vstoupil na scénu jako jiná postava... a možná si položil rozhodující, tu nejdůležitější otázku: otázku po svém vlastním povolání, proč a za jakým účelem jsem na tomto světě?

P. Alfonso García-Huidobro C.

*P. Alfonso Fernando García Huidobro Correa
kněz Opus Dei*

REZIGNOVALI JSME NA LIDOVOU ZBOŽNOST?

Začnu příběhem, který se skutečně odehrál při jednání katolické pastorační rady. Jeden farník v nejmenované farnosti navrhl uspořádat mariánské říjnové pobožnosti. Dříve bylo zvykem konat je každý den, nicméně jeho návrh byl daleko skromnější. Šlo by pouze o čtyři pobožnosti – každou neděli jedna. Struktura by byla jednoduchá a tradiční: mariánská píseň, růženec, litanie a mariánská píseň. Když se onen farník zeptal, jak na tento návrh pohlíží farní rada, dočkal se odpovědi: „Velmi pesimisticky!“

Prý dnes nemá cenu konat zvláštní mariánskou pobožnost, když už se modlí růženec před mší svatou – byla by to zbytečná „konkurenční akce“. Navíc podle slov ostatních členů není kdy takovou pobožnost uspořádat. Všední dny nepřípadají v úvahu, protože je většina lidí v práci a o víkend si lidé raději vyjdou s dětmi na výlet. Zaznělo dokonce, že tahat děti do kostela na růženec je v dnešní době nesmysl a že růženec je spíše pro seniory. Když onen farník vyslechl nevoli, kterou jeho návrh vyvolal, musel se na chvíli zamyslet, zda se omylem neocitl někde u luteránů nebo snad mormonů.

Foto: Lenka Pecharová / Člověk a Víra

Ano, bohužel toto se děje nejen v té jedné nejmenované farnosti, ale na mnoha dalších místech bývalých Zemí koruny české. Jsme svědky regulování a někde bohužel i omezování lidové zbožnosti. Proč se tak děje? Inu, ve společnosti převládá názor, že Církve musí mluvit jazykem světa a přibližovat se mu, aby mohla evangelizovat. Lidem dnes asi více řekne farní den s grilováním pamlsků, skákací hrady a dnes téměř mandatorní farní kavárny. Jenže opak může být pravdou. Pokud z těchto věcí uděláme priority, na které budeme lákat lidi do farního společenství,

tak se sami odsoudíme k bezvýznamnosti. Když bude farnost nabízet to stejné jako supermarket, proč by měli lidé začít chodit do kostela? Církve musí nabízet něco víc: Krista, svátosti, posvátno a tradici. Navíc lidovou zbožnost zdůrazňuje i druhý vatikánský koncil: *Sacrosanctum concilium* 13 výslovně doporučuje pobožnosti křesťanského lidu, pokud odpovídají zákonům a normám Církve (např. křížové cesty, růženec, novény či procese).

Proto všem členům pastoračních rad ze srdce přeji odvahu, aby jim skutečně záleželo na opravdové pastoraci, která vede ke Kristu a věčné spáse duší. Lidová zbožnost je jedním z velmi cenných prostředků, jak toho dosáhnout.

Vojtěch Čapek

*Vojtěch Čapek
varhaník a student Hudební vědy na
Masarykově univerzitě v Brně*

ŽIVOT, KTERÝ STOJÍ ZA TO ŽÍT

Je mi jasné, že věnovat se synodálnímu procesu znamená vstoupit na půdu, nad níž se zvedá nejedno obočí – a to jak mezi jeho příznivci, tak mezi těmi, kdo upozorňují na jeho slabiny. Nový prefekt vatikánského Dikasteria pro legislativní texty arcibiskup Anthony Randazzo varoval před takovým chápáním synodality, které by znamenalo přerušování kontinuity s dosavadním učením a životem církve. Dokumenty druhého vatikánského koncilu je podle něj třeba číst v celku a v souladu s jejich teologickou vizí, nikoli vybírat jednotlivé pasáže ve prospěch předem zvolené interpretace. Církev přirovnal ke starému stromu, který na jaře vyráží nové výhonky, aniž by přestal být sám sebou. Obnova církve proto podle Randazza nespočívá v odřezání jejích kořenů, nýbrž v tom, že právě z nich čerpá sílu k novému růstu. Nová iniciativa vznikla v Německu: *Pro Fide Ecclesiae*, sdružující laiky i duchovní, uspořádala během podzimního plenárního zasedání Německé biskupské konference ve Fuldě shromáždění, na němž vyzvala biskupy k věrnosti katolickému učení a odmítnutí „nadměrné demokratizace církve“. Zdůrazňuje rovněž význam rodiny založené na svazku muže a ženy. Mezi iniciátory patří emeritní pomocný biskup Marian Eleganti.

Svatý Otec podnikl svou první apoštolskou cestu do Francie. Zazněla nádherná a hluboká poselství, najděte si chvíli a věnujte jim pozornost. No a pozornost vzbudila také čísla týkající se liturgie ve Francii. Podle průzkumu agentury IFOP, jehož výsledky zveřejnil deník *Le Figaro*, uvedlo 55 procent francouzských kněží ve věku 25 až 34 let, že slaví mši svatou v latině a/nebo podle starší formy římského ritu. Mezi kněžími staršími 75 let jsou to naproti tomu

Dne 26. září byla vysvěcena pomocným biskupem českobudějovickým Pavlem Posádem opravená kaple Andělů Páně ve Svojšicích. Foto: Jakub Hrnák

pouze dvě procenta. Údaje každopádně ukazují na výrazně větší zájem nejmladší generace francouzského kléru o latinskou a tradiční liturgii.

Zůstaňme ještě u papeže – Lev XIV. připomněl latinskoamerickým biskupům, že jejich úkolem není hlásat vlastní názory, ale víru církve, kterou sami přijali. Ve svém listu, který jim zaslal, zdůraznil potřebu jasného vyučování, osobního života modlitby a blízkosti věřícím. Zvláštní místo má podle papeže v životě diecézí dostat eucharistická adorace. „Církev žije v Pánu,“ připomněl a vyzval pastýře, aby věřícím poskytovali čas a prostor k delší modlitbě před Eucharistií.

Kromě sousedního Slovenska se pochod pro život uskutečnil také ve švýcarském Curychu. Podle pořadatelů se ho účastnilo přibližně 2200 lidí. Letošní ročník nesl heslo „Společně pro život“ a kromě ochrany nenarozených dětí zdůraznil význam rodiny a odpovědnost otců. Akci doprovázely protesty odpůrců,

jak je známe i od nás; při střetech policie zasahovala mimo jiné vodními děly.

Vatikánský zpravodajský portál připomněl po zářijovém blahorečení také osobnost Fultona J. Sheena, jednoho z nejslavnějších katolických kazatelů 20. století. Sheen dokázal prostřednictvím rozhlasu a televize oslovovat miliony lidí; jeho pořad *Life Is Worth Living* sledovalo v době největší popularity přes třicet milionů diváků. Základem jeho apoštolátu však byla každodenní hodinová eucharistická adorace, kterou zachovával od svého kněžského svěcení.

A nakonec jedna modlitební iniciativa: Poláci se po celý říjen zapojují do nepřetržitého růžence za mír. Modlitba má bez přerušování pokračovat všech 744 hodin říjnového měsíce, ve dne i v noci. Zapojit se může kdokoli tím, že si zvolí konkrétní hodinu. Jedním z úmyslů je vedle míru také obnova svátostného života v Polsku.

–zd–

MONITOR – publicistický čtrnáctideník. ISSN 1214-8458. MK ČR E 15474.

Šéfredaktorka: Zdeňka Rybová. Redakční rada: Mgr. Roman Cardal, Ph.D.; P. Mgr. PhDr. Štěpán Filip, Ph.D., OP; Mgr. Andrej Kutarňa; Ing. Vojtěch Macek; Jan Šindelka; Mgr. Radim Ucháč. Teologický poradce: P. Mgr. Evermod Jan Sládek OPraem.

Vydávání *RC Monitoru* je možné jedině díky zasláním darům. Náklady na přípravu, tisk a distribuci jednoho čísla vycházejí asi na 40 Kč, což za rok činí 960 Kč.

Všem dárcům Pán Bůh zaplať. Dary lze dle § 15 odst. 1 nebo dle § 20 odst. 8 zákona č. 586/1992 Sb. o dani z příjmu uplatnit pro snížení základu daně.

Vydavatel: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha, e-mail: redakce@rcmonitor.cz, číslo účtu: 2400089111/2010

Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského čj.: arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010.